

LUMO

1

6. Juutalaisten pyhät kirjat ja oppi

Pyhä kirjallisuus

- Juutalaisuus on kirjauskonto.
- heprealainen Raamattu: Toora, profeetat ja kirjoitukset

- **Toora**
 - tärkein osa heprealaista Raamattua
 - Sisältää yhteensä 613 määräystä, joista monet vaikuttavat edelleen uskonnollisten juutalaisten jokapäiväiseen elämään.
- **suullinen Toora**
 - Ajanlaskun alun tienoilla eläneet **rabbiiniset juutalaiset** korostivat tooran tutkimista. Lain selityksistä muodostettiin suullinen Toora.
 - Koottu selitysteoksiksi, joista tärkeimmät ovat **Mišna ja Talmud**.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד

Oppi

- **monoteismi**
- Jumala on valinnut itselleen kansan, tehnyt liiton sen kanssa ja lain noudatettavaksi.
- Poikien ympärileikkaus on liiton merkki.
- **messiasodotus** = Jumala lähettää messiaan toteuttamaan rauhan ja Jumalan kuninkuuden maailmassa.
- sapatin vietto

- Temppelin tuhoamisen jälkeen uskonnonharjoitus keskittyi synagogiin.
- Ihminen on luotu Jumalan kuvaksi.
- Ihmisellä on vapaus valita hyvän ja pahan välillä, mutta vastuu Jumalalle valinnoista.
- Etiikan keskeiset ajatukset sisältyvät **dekalogiin** eli kymmeneen käskyyn, jotka määrittelevät oikean suhteen Jumalaan ja toisiin ihmisiin.
- Ihmiselämän pyhyys on keskeinen arvo, jonka pohjalta tekoja arvioidaan.
- Työntekoa arvostetaan suuresti; varakkailta on velvollisuus auttaa vähäosaisia.